

LETNI PROGRAM KULTURE OBČINE IG ZA LETO 2024

I. POMEMBNEJŠI PRAVNI VIRI NA PODROČJU KULTURE

1. Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (ZUJIK; Ur.l. RS št. 77/2007 – UPB1, 56/08, 4/10, 20/11, 111/13)

Določanje javnega interesa za kulturo

Kot določa ZUJIK se javni interes za kulturo določa z zakoni ter z nacionalnim in lokalnimi programi za kulturo. Naveden javni interes se udejanja predvsem na podlagi:

- letnih izvedbenih načrtov nosilcev javnega interesa (država, lokalne skupnosti, javni skladi, javne agencije);
- javnih razpisov in javnih pozivov za financiranje javnih kulturnih programov in kulturnih projektov;
- aktov o ustanovitvi javnih zavodov, njihovih strateških načrtov in letnih programov dela
- javnih razpisov za oddajo javne kulturne infrastrukture
- upravnih odločb.

Za sprejem lokalnega programa za kulturo se smiselno uporabljajo določbe ZUJIK v zvezi z nacionalnim programom za kulturo.

Uresničevanje javnega interesa za kulturo

Javni interes za kulturo uresničujejo država in lokalne skupnosti samostojno ali pa za izvajanje posamičnih nalog ustanovijo javne sklade ali javne agencije (nosilci javnega interesa). Nosilci javnega interesa delujejo na podlagi zakonodaje, nacionalnega oziroma lokalnega programa za kulturo, programa dela ter letnega izvedbenega načrta.

Kot določa ZUJIK, lokalne skupnosti in država uresničujejo javni interes za kulturo po ZUJIK zlasti:

- z zagotavljanjem kulturnih dobrin kot javnih dobrin;
- z načrtovanjem, gradnjo in vzdrževanjem javne kulturne infrastrukture.

Pristojnost občine

Kot določa ZUJIK mora občina:

- zagotavljati najmanj tiste javne kulturne dobrine, kakor jih določajo posebni zakoni (knjižničarstvo, varstvo kulturne dediščine, arhivska dejavnost);
- podpirati ljubiteljske kulturne dejavnosti in podpirati druge kulturne potrebe prebivalcev, ki jih ugotovi s svojim programom za kulturo;
- zagotoviti tudi javne kulturne dobrine širšega pomena (uprizoritvene umetnosti, vizualne umetnosti, novi mediji), če je to mogoče glede na objektivne okoliščine kot so število prebivalcev, ekonomska moč, prostorske in kadrovske kapacitete oz. če to izhaja iz kulturne tradicije občine.

Javna infrastruktura na področju kulture

Nepremičnine in oprema, ki so v javni lasti in so namenjene kulturi, sestavljajo javno infrastrukturo na področju kulture.

Ministrstvo pristojno za kulturo vodi evidenco nepremičnin, ki sestavljajo javno kulturno infrastrukturo na podlagi sklepov, ki jih predložijo po uradni dolžnosti organi, pristojni za njihov sprejem.

Država načrtuje, gradi in vzdržuje javno kulturno infrastrukturo v lasti države, lokalne skupnosti pa javno kulturno infrastrukturo v lasti lokalne skupnosti.

Status društev in drugih organizacij v javnem interesu na področju kulture

Kulturna društva so združenja, v katera se posamezniki združujejo z namenom, da:

- izvajajo kulturne dejavnosti
- združujejo poklice na posameznih področjih kulture
- se ukvarjajo s strokovnimi vprašanji na posameznih področjih kulture
- izvajajo dejavnosti na področju kulturne vzgoje in izobraževanja
- prispevajo k dostopnosti do kulturnih dobrin in k razvoju kulturnih dejavnosti.

Postopki javnega poziva in razpisa

Postopki za financiranje javnega razpisa in javnega poziva se uporabljajo tudi za lokalne skupnosti, s tem, da pristojnosti ministra izvršuje župan oz. drug organ, ki je po zakonu pooblaščen zastopati in predstavljati lokalno skupnost.

Postopek javnega razpisa se uporabi takrat, ko je mogoče vnaprej določiti kriterije za ocenjevanje in vrednotenje predlogov kulturnih programov ali projektov, financirajo pa se tisti programi oz. projekti, ki so v postopku izbire ocenjeni oziroma ovrednoteni višje.

2. Zakon o knjižničarstvu (ZKnj-1 Ur. l. št. 87/2001, 96/2002-ZUJIK)

Zakon ureja javno službo na področju knjižnične dejavnosti, tako da določa: dejavnost, ustanovitev, financiranje in nadzor knjižnic, ki se financirajo iz javnih sredstev ter knjižničnega informacijskega servisa za izmenjavo podatkov v nacionalnem vzajemnem bibliografskem sistemu.

Knjižnično dejavnost izvajajo javni zavodi na podlagi koncesije pa tudi druge pravne osebe in posamezniki. Njen obseg se določi s programom dela in finančnim načrtom oziroma s koncesijsko pogodbo.

Vsaka občina mora zagotoviti knjižnično dejavnost za svoje občane tako, da ustanovi splošno knjižnico sama ali skupaj z drugimi občinami, ali tako, da poveri opravljanje te dejavnosti s pogodbo drugi splošni knjižnici v soglasju z njenim ustanoviteljem.

Če ustanovi več občin skupaj splošno knjižnico, določijo medsebojne pravice in obveznosti v aktu o ustanovitvi. Če občina ne zagotovi knjižnične dejavnosti za svoje prebivalce, stori to država na njen račun.

Splošna knjižnica mora trajno izpolnjevati pogoje določene z Zakonom.

Ministrstvo, pristojno za kulturo, vsaka tri leta za vsako splošno knjižnico ugotavlja izpolnjenost pogojev oz. določi rok za njihovo izpolnitev.

Minister, pristojen za kulturo, sprejme Pravilnik o merilih, po katerih so splošne knjižnice dolžne meriti svoje delovanje.

Javno financiranje knjižnične dejavnosti

Sredstva za izvajanje javne službe knjižnice, ki je javni zavod, zagotavlja ustanovitelj oziroma soustanovitelj in drugi pogodbeni partnerji na podlagi pogodbe ter na osnovi programa dela in finančnega načrta.

Če več občin soustanovi splošno knjižnico ali posamezna občina sklene pogodbo o zagotavljanju knjižnične dejavnosti na svojem območju s splošno knjižnico v drugi občini, se finančna obveznost za skupne stroške razdeli na te občine premosorazmerno s številom njihovih prebivalcev, medtem, ko stroške knjižnične dejavnosti, ki nastanejo neposredno na območju občine, krije vsaka občina sama.

Občine zagotavljajo sredstva za sofinanciranje nakupa knjižničnega gradiva v dvanajstih v skladu s pravilnikom in glede na število prebivalcev občine.

Občine zagotavljajo sredstva za materialne stroške in nakup gradiva v skladu s sprejetim finančnim načrtom knjižnice.

3. Zakon o varstvu kulturne dediščine (ZVKD; Ur.l. RS, št. 7/99, 110/2002 – ZGO-1; Zakon o graditvi objektov, 126/2003 – Zakon o vračanju protipravno odstranjenih predmetov kulturne dediščine)

Zakon opredeljuje nepremično in premično kulturno dediščino ter ureja njeno varstvo s tem, da določa pristojnosti države in samoupravnih lokalnih skupnosti, naloge javne službe in drugih dejavnosti varstva, dolžnosti in pravice lastnikov kulturne dediščine, strokovni in inšpekcijski nadzor na tem področju ter sankcije za kršitev določb tega zakona.

Kulturna dediščina so območja in kompleksi, grajeni in drugače oblikovani objekti, predmeti ali skupine predmetov oz. ohranjena materializirana dela kot rezultat ustvarjalnosti človeka in njegovih različnih dejavnosti, družbenega razvoja in dogajanj, značilnih za posamezna obdobja v slovenskem in širšem prostoru, katerih varstvo je zaradi njihovega zgodovinskega, kulturnega in civilizacijskega pomena v javnem interesu.

Dediščina so predvsem arheološka najdišča in predmeti: naselbinska območja, zlasti stara mestna in vaška jedra, oblikovana narava in kulturna krajina, stavbe, njihovi deli ali skupine stavb umetnostne, zgodovinske ali tehnične pričevalnosti; stavbe in drugi predmeti, ki so v zvezi s pomembnimi osebami in dogodki naše politične, gospodarske in kulturne zgodovine; arhivsko gradivo; knjižnično gradivo, predmeti ali skupine predmetov zgodovinskega, umetnostnozgodovinskega, arheološkega, umetnostnega, sociološkega, antropološkega etnološkega ali naravoslovnega pomena, ki izpričujejo zgodovinska dogajanja na Slovenskem.

Varstvo dediščine je ohranjanje materialnih in vsebinskih lastnosti predmetov, skupin predmetov oziroma objektov ali območij, ki so opredeljeni kot dediščina, skrb za njihov celovitost in neokrnjenost ter poudarjanje in zagotavljanje pomena, ki ga imajo kot bistvena sestavina sodobnega življenja.

Opredelitev in vrste spomenikov

Kadar ima dediščina elemente s katerimi je dokazana kontinuiteta ali posamezna stopnja kulturnega in civilizacijskega razvoja, ali ki predstavljajo kakovostni dosežek ustvarjalnosti, lahko ta dediščina dobi status kulturnega spomenika.

Dediščina, ki predstavlja vrhunski dosežek ustvarjalnosti oz. ključno ali redko ohranjeno dokazilo določenega obdobja zgodovinske preteklosti, lahko zaradi svojega posebnega ali izjemnega pomena dobi status spomenika državnega pomena.

Dediščina, katere značilnosti so po strokovnih merilih posebnega pomena za ožje oziroma širše lokalno območje, lahko dobi status spomenika lokalnega pomena.

Varstvene skupine spomenikov

Spomeniki so posamezni premični in nepremični predmeti, njihove zbirke, stavbe, naselja ali njihovi deli ter območja. Po svojih lastnostih so predvsem: arheološki

spomeniki, zgodovinski spomeniki, umetnostnozgodovinski oziroma umetnostni in arhitekturni spomeniki, naselbinski spomeniki, etnološki spomeniki, tehniški spomeniki, spomeniki oblikovane narave in kulturna krajina.

Enotni sistem varstva dediščine

Sistem varstva dediščine je enoten in obsega pravno in strokovno varstvo ter javno financiranje varstva dediščine pod pogoji, ki jih določa zakon.

Pristojnost države in lokalnih skupnosti

Na področju varstva dediščine lokalne skupnosti zagotavljajo:

- razglašanje spomenikov lokalnega pomena;
- izdajanje odločb v zvezi z razglasitvenimi akti, ki so jih sprejele,
- sredstva za ohranjanje in vzdrževanje spomenikov lokalnega pomena in druge dediščine.

Lokalne skupnosti lahko ustanovljajo javne zavode za upravljanje z dediščino in spomeniki lokalnega pomena.

Varstvo dediščine

Dediščina je varovana na podlagi vpisa v register dediščine ali pridobitve statusa spomenika.

Register dediščine

Register dediščine je zbirka listin in podatkov, ki jo vodi ministrstvo, pristojno za področje kulturne dediščine.

Minister izda odločbo o vpisu v register.

4. Zakon o skladu RS za ljubiteljske kulturne dejavnosti (ZSLKD; Ur.l. RS 1/1996, 22/2000)

Republika Slovenija Sklad RS za ljubiteljske kulturne dejavnosti kot javni sklad ustanovi z namenom, da nanj prenese izvajanje nacionalnega kulturnega programa v delu, ki pokriva ljubiteljske kulturne dejavnosti.

Država zagotavlja strokovno pomoč za razvoj ljubiteljskih kulturnih dejavnosti prek strokovne službe sklada in njegovih območnih izpostav ter sofinancira tiste programe, ki v skladu z merili, določenimi na podlagi nacionalnega kulturnega programa, presegajo lokalni pomen.

Lokalne skupnosti zagotavljajo prostorske pogoje za delovanje društev, skupin in posameznikov, ki izvajajo ljubiteljske kulturne programe ter sredstva za njihove programe, ki so lokalnega pomena.

Sklad ima v svoji sestavi območne izpostave, ki opravljajo naloge iz sklada za območje, za katerega so organizirane.

Za uspešno delo na področju ljubiteljskih kulturnih dejavnosti podeljuje sklad priznanja.

Sredstva, potrebna za ustanovitev in začetek dela sklada, zagotovi vlada.

II. PROGRAMI LJUBITELJSKE KULTURNE DEJAVNOSTI V OBČINI IG ZA LETO 2024

Občina Ig bo na podlagi Pravilnika o sofinanciranju ljubiteljske kulturne dejavnosti v Občini Ig (Ur. l. RS št. 19/2018) objavila javni razpis za sofinanciranje ljubiteljske kulturne dejavnosti v Občini Ig za leto 2024. S strani strokovne Komisije v sestavi 5-ih članov, ki jo imenuje župan, bodo izbrani programi društev.

Programi ljubiteljske kulturne dejavnosti po posameznih dejavnostih v Občini Ig v letu 2024

Dejavnost	Sofinanciranje
gledališka	2.000,00 eur
pevska	5.800,00 eur
literarno - glasbena	600,00 eur
plesna	800,00 eur
likovna	700,00 eur
lutkovna	300,00 eur
Strokovni vodje	3.301,70 eur
JSKD	1.700,00 eur
Sofinanciranje uporabe prostorov	4.800,00 eur
Snemanje studijskih skladb in videospotov	650,00
Skupaj	20.651,70

Z Letnim programom kulture za leto 2024 so sredstva opredeljena po posameznih dejavnostih na podlagi pomena in števila izvajalcev.

Največ finančnih sredstev je namenjenih pevski dejavnosti.

V Pravilniku so predvideni tudi honorarji za pevovodje, režiserje in druge strokovne vodje skupin. Sredstva so prav tako predvidena za izobraževanje v okviru posamezne dejavnosti.

Na področju ljubiteljske kulturne dejavnosti delujejo naslednja društva: Društvo Fran Govekar Ig, Kulturno društvo Mokrc, Klub harmonikarjev Kumše, Društvo upokojencev Ig, Turistično društvo Kurešček. V 13ih skupinah kulturne dejavnosti deluje 186 udeležencev. Od oktobra 2023 je registrirano Kulturno društvo Potepuh, v okviru katerega je dejavna gledališka skupina. Ker še niso registrirani eno leto, se jih skladno s Pravilnikom še ne more sofinancirati.

Skladno s Pravilnikom o financiranju ljubiteljske kulturne dejavnosti, Občina Ig zagotavlja tudi sredstva za delovanje Sklada za razvoj ljubiteljske kulturne dejavnosti Ljubljana okolica.

V letu 2024 se sofinancira 13 kulturnih skupin 5-ih društev:

- 5 skupin pevske dejavnosti (Društvo Fran Govekar 3 skupine, Društvo upokojencev 1 skupina, KD Mokrc 1 skupina);
- 2 skupini gledališke dejavnosti (Društvo Fran Govekar 2 skupini);
- 1 skupina lutkovne dejavnosti (Društvo Fran Govekar 1 skupina);
- 2 skupini plesne dejavnosti ((TD Kurešček 2 skupini);
- 2 skupini literarno-glasbene dejavnosti (Klub harmonikarjev Kumše 1 skupina, Društvo Fran Govekar 1 skupina)
- 1 skupina likovne dejavnosti (Društvo Fran Govekar 1 skupina)

III. CILJI OBČINE IG NA PODROČJU KULTURE

- zagotoviti preglednost oz. transparentnost delovanja izvajalcev kulturnih programov v občini;
- dvigniti kvaliteto kulturnih programov;
- vzdrževati kulturno dediščino in spomenike;
- pred pozabo ohranjati spomin na pomembne kulturne osebnosti in zbirati gradivo o njih;
- tesneje sodelovati z izvajalci kulturnih programov znotraj občine;
- koristiti podporno mrežo Javnega sklada RS za ljubiteljske kulturne dejavnosti;
- pridobivati sredstva na javnih razpisih;
- nameniti sredstva za honorarje za strokovne vodje posameznih skupin;
- oblikovati abonmaje in organizirati druge kulturne prireditve v Domu kulture;
- vzpostaviti Festival Morostig;
- navajati ljudi na kulturne dogodke.

Pevska in gledališka dejavnost v Občini Ig imata že dolgo tradicijo in zato posebno mesto v družbenem življenju občine. Sredstva, ki so namenjena tema dejavnostima v letnem programu kulture so višja kot za ostale dejavnosti. Sredstva so namenjena tudi za strokovne vodje in najemnine. Višina sredstev se opredeli na podlagi točkovnika v Pravilniku za sofinanciranje ljubiteljske kulturne dejavnosti.

Svoje mesto so v občini našle tudi literarno-glasbena, plesna, likovna dejavnost. Prispevajo k pestrosti ponudbe, pa tudi k možnosti sodelovanja v društvih za člane z različnimi interesi.

Sredstva v letnem programu kulture so namenjena tudi za snemanje studijskih skladb in videospotov za Klub harmonikarjev Kumše.

Za ljubiteljsko kulturno dejavnost v prihodnje je pomembno, da Občina Ig spodbuja podmladke posameznih dejavnosti, saj otroci in mladi predstavljajo bodoče nosilce kulturnega življenja v občini.

Z vidika občine je pomembno, da društva s svojimi programi bogatijo predvsem kulturno življenje občine, občasno pa predstavljajo in ponesejo ime občine tudi drugam po Sloveniji oz. celo izven meja.

Z vidika društev je nujno povezovanje in pomoč med društvi znotraj občine, prav tako pa je dobrodošlo tudi povezovanje z društvi sosednjih in drugih občin.

Društva pridobivajo sredstva tudi s pobiranjem vstopnin in prostovoljnih prispevkov.

IV. KNJIŽNIČNA DEJAVNOST V OBČINI IG

Občina Ig je v skladu z Zakonom o knjižničarstvu dolžna prevzeti stroške za delovanje splošne knjižnice na območju občine.

Mestna knjižnica Ljubljana, Knjižnica Prežihov Voranc Ljubljana Vič za območje Občine Ig izvaja svojo dejavnost v enoti na Igu, na naslovu Banija 4 na podlagi pogodbe.

Delovanje knjižnice je v javnem interesu in v interesu prebivalcev občine.

Knjižnica svoje storitve nudi prebivalcem Občine Ig v skladu s knjižničnimi standardi in merili za delovanje. Knjižnica je odprta 5 dni v tednu in urnik izposoje prilagaja potrebam in zahtevam prebivalcev občine in na podlagi Uredbe o osnovnih storitvah knjižnic.

Občina poravnava stroške enote knjižnice za posamezno proračunsko leto na podlagi finančnega načrta, ki ga pripravi knjižnica na podlagi standardov in normativov ter dogovora z občino o kvaliteti in obsegu knjižničnih storitev.

Statistični kazalci izposoje in obiska naraščajo iz leta v leto.

V knjižnici se priložnostno pripravijo tudi razstave in predavanja.

V. DOM KULTURE

Dom kulture Ig je sodobno opremljen prostor, tudi za tehnično zahtevnejše prireditve. Namenjen je za izvedbo kulturnih, izobraževalnih, poslovnih, socialnih in družabnih dogodkov, na občinski in medobčinski ravni.

Dom kulture Ig ima: večnamensko dvorano, ki sprejme 190 obiskovalcev, prostor za režijo, igralce ter shranjevanje rekvizitov. V pritličju so garderoba, prostor za pogostitve, sanitarije, stopnišče in dvigalo. V nadstropju se v preddverju dvorane nahaja večnamenski prostor za razstave, delavnice in družabne dogodke.

Dom kulture Ig je prijazen invalidom z možnostjo dostopa z dvigalom, odstranitve sedežev v dvorani za invalidski voziček. Nameščena je tudi slušna induktivna zanka za uporabnike slušnih aparatov.

Dom kulture je potrebno v tem in naslednjih letih predvsem napolniti z vsebino.

Občina Ig, domača in druga društva ter organizacije prirejajo različne dogodke: gledališke igre, koncerte, predstave za otroke, razstave in druge dogodke.

VI. NOSILCI KULTURNEGA RAZVOJA V OBČINI IG

- Občina Ig;
- Društva, predvsem na področju kulture in turizma;
- Mestna knjižnica Ljubljana, Knjižnica Prežihov Voranc, Enota Ig;
- Vzgojno izobraževalne ustanove (OŠ Ig, Vrtec Ig);
- Ministrstvo za kulturo;
- Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Ljubljana;
- Javni sklad RS za ljubiteljske kulturne dejavnosti, Območna izpostava Ljubljana okolica, Skupna občinska uprava 5G, RRA LUR.

CILJI DRUŠTEV V OBDOBJU 2024-28, PREDLOGI DRUŠTEV

Cilje v obdobju 2024-28 so društva podala v svojem Letnem programu kulture.

Turistično društvo Kurešček

Cilji društva v obdobju 2024-28

Mladi plesalci dveh plesnih skupin, dekliške Plesne kokice in mešane Breakdance, se enkrat tedensko po 1,5 ure dobivajo v prostorih PGD Škrilje in Golo, kjer trenirajo plesne veščine v skupinskem plesu. Vodita jih izkušena plesalca in plesna učitelja Elena Karaseva in Miha Širme, oba občana Občine Ig. Glavni cilj je druženje mladih s Kureščka v zdravem duhu, kjer se spoznavajo med sabo in s plesnimi veščinami ter skupinskim delu. Vsako leto nastopajo na različnih občinskih prireditvah (Ižanski karneval, Hura kultura, Krajevni praznik na Golem, Golažijada, Ižanska tržnica, Ižanski sejem). S to dejavnostjo je na hribu veliko prihranjenega staršem, saj se večina plesalcev odpravi na vajo peš.

Društvo Fran Govekar Ig

Cilji društva v obdobju 2024-28

- vsako leto premiera gledališke igre Lutkovne in mladinske skupine DFG;
- vsako drugo leto premiera gledališke igre Odrasle gledališke skupine DFG;
- napredovanje pevk in pevcev v zborih z delom na kvaliteti in nadaljevanje tradicije letnih koncertov. Skoraj vsako leto ima kateri od zborov okrogli jubilej, ki ga obeleži s koncertom in izda knjižico o svojem delu;
- pridobivanje sredstev za projekte iz različnih razpisov (JSKD, TZS, EU);
- ureditev spominske sobe Frana Govekarja – marec 2024;
- projekti LAS-Ureditev stalne razstave na temo Bobri in prevod povesti Janeza Jalna Bobri v italijanski in nemški jezik;
- mednarodna promocija projekta V deželi koliščarjev;
- nadgrajevanje projekta V deželi koliščarjev (koliščarski dan in koliščarski tabor ter delavnice).

Kulturno društvo Mokrc

Cilji društva 2024-28

- ohranjanje kulturne dediščine;
- povečanje števila članov društva;
- obnovitev dramske skupine.

Društvo upokojencev Ig – Mešani pevski zbor DU Ig

Cilji društva 2024-28

- s koncertom obeležiti 20. obletnico delovanja;
- popestrili repertoar z novimi pesmimi;
- pridobiti nove pevce.

Klub harmonikarjev Kumše

Cilji društva 2024-28:

- snemanje videospota za lastno avtorsko skladbo;
- nadaljevanje s snemanji videospotov in studijskih skladb, lastnih avtorskih skladb;
- vključiti mlajše člane v nastope;
- sodelovati na občinskih in ostalih prireditvah (občinske prireditve, CUDV Draga, Barje, Dobrodelni tek Draga....);
- sodelovati z drugimi društvi, tudi iz drugih občin in držav (Hrvaška, Madžarska);
- promovirati občino in društvo z nastopi ter predvajanjem videospotov na Veseljaku, Goldu in Areni;
- nastopanje na prireditvah drugod po Sloveniji (Bled, Lendava).